

IR

nr 1

Hirviö

Scream

Toimetaja INGVAR LUHAÄÄR

Autori virtuaallõiked ja –sõovitused, kaane kujundus

Esikaanel - Smaragdlinn, 2010

© Ilmre Raamatukogu, Eesti Luuleliit, 2012

© Hirviö, 2012

HEAD AEGA, LUULE!

Inglis-kooli läheb varsti
minu kallid pojapoeg,
oma vanaisa värsse
tema kunagi ei loe.

Nõnda kujunenud välja
minu poja pere saatus,
nüüd ei ole enam nalja,
algab järjekordne vaatus.

Kuna nõnda, head aega,
minu eestikeelsed värsid,
teile lehvitan ma käega,
suur aitäh, kõik oli hästi!

Saate läbi, mina loodan,
olete ju kenas vormis...
We don't understand Estonian.
What a pity! We're sorry...

9.4.10

* * *

*When nobody sees us, we play our games
becoming the heroes with various names,
creating the characters for our fun,
imaging adventures whatever we can.
And if our playing gets suddenly right,
we laugh sincerely and loudly delight.*

Gotham City

*Gotham City, I ask you to be
everywhere and always with me,
Gotham City, you are all my life,
I remember you since I was child.
Tell me, City, who better can know
streets and bridges whatever you show?
Gotham City, you aren't always kind,
dark and windy is your famous night,
City where all find their place,
people, heroes and shadow of death.
Everywhere I search for your light
which is always so bright and so white,
through the clouds send me marvelous ray,
brighten up my precarious way.
While I hear the music of stones
I am not in the City alone.*

12.1.11

Gianni Rodari (retranslation)

*If a fish should be sweet like candies,
if a week should include three Sundays,
if even tomorrow in every land
a monument 'Gianni Rodari' should stand,
I'd cry very loudly: "I want furthermore
let's sink all the cannons and weapons before!"*

Gotham City once more

*I am not a superhero,
I am not a mate of Batman,
I'm unknown and quiet person,
simple citizen of Gotham.*

*Batman doesn't come to save me
whereas nobody threatens
pour, ridiculous nothing
as I look for famous bad men.*

*Dangerous adventures aren't
part of our daily doings.
World of victories and struggles
isn't our Gotham-City.*

*Night is far from our knowledge
for a very simple reason,
that we must get up so early
hurrying to job or lesson.*

10.4.11

Geography lesson

*When here is day
somewhere is night,
but this is OK
if to turn on the light.*

Euro-Singers

*We play New-Yorkers and we are inspired
and therefore we aren't ever tired
to sing about the greatest city lights
in perfect English, which we never hide.
And even if you better know the city,
you can't imagine all amazing beauty
and mystery of our lovely dream,
which is attractive almost like ice-cream.*

14.5.11

Edaspidi tulevad jälle eestikeelsed, sest ega nad luba ei küsi
eга lase ka keelt valida.

ÜLIINTIIMNE

Oleme Sinuga kahekesi ka Taevariigis... – ütles mu Kallim.

Tulid meelde me pikad ilusad jalutuskäigud Lapimaal ja Vassiilisaarel, Suveaias ja Rocca-al-Mares, Kassari tirbul ja Lauttasaarel, ja ka paljudes teistes kohtades. See oligi ehtne Taevariik. Sellest on häbi rääkida, nii tore on meil kahekesi jalutada. Me võime jalutades juttu ajada ja võime ka vaikida, ilma et see oleks mingit pinget tekitanud.

Poleks nii piinlik jutustada, kui magus on meil teineteise kaisus voodis magada, sest seda rõõmu on loodetavasti ka teistel tervetel inimestel, aga me pole veel kuulnud, et mõni teine täiskasvanud paar oleks nii mõnusasti meie kombel jalutanud.

2009. a jõulukuul Peterburis

TÄNUPALVE

Ärgates kodus
koidu eel,
ajades hobust
taliteel,
Sind täname, Taevas,
kes hommikut andis,
kas oma-, või hoopis võõras kandis,
kus öö meid vaevas.

17.3.10

Stranger in the night

2010

JÄRJEKORDSELT LAHKUDES

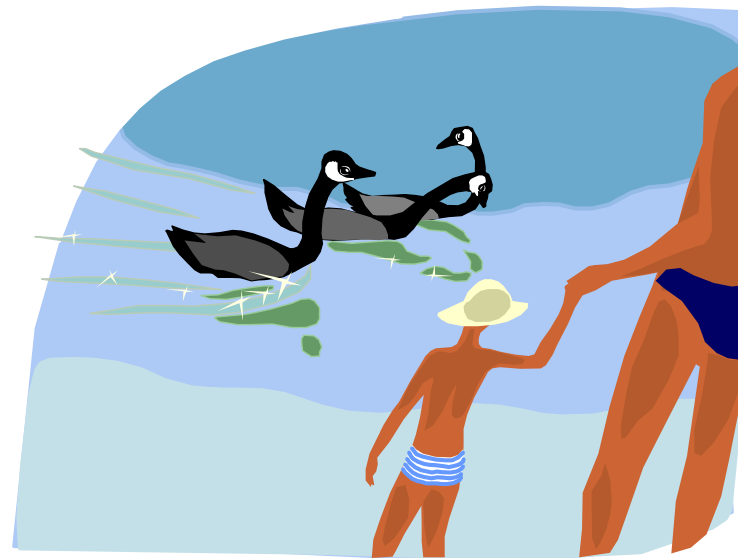
Sai Sinust minu kodumaa ja kodu,
kus lapsepõlvemälestused kuldsed,
kõik, mis meil' jõudu naeratada annab
ja oodata, ja jumalaga jätta.

2010. märtsis

JUMALANNADE TÜLIÕUN EHK BERMUDA KOLMNURK

Randa jookseb Läänemere laine,
ühte sulab taevalik ja maine,
Peterburi, Helsingi ja Tallinn,
kumb on teistest veetlevam ja kaunim?
Kus on rohkem vaimukust ja uhkust,
kust saab silmarõõmu, hingepuhkust?
Kaunitarid Läänemere kaldal,
kahjuks, kõiki keeli ma ei valda,
pilgutada saan vaid rannas silma,
kui meil' saadab taevas suvist ilma.
Peterburi, Helsingi ja Tallinn,
pilte vaimusilma ette maalin,
igäüks on maitsekuse tipuks,
kumba rohkem imetlema kipuks?
Kumb on stiilsem, viisakam ja kallim,
Peterburi, Helsingi või Tallinn?
Sõita lahe ümber ringiratast,
pole ilmas võluvamat saatust,
meelitavad suure linna tuled,
kutsuvad, et külastama tuled.
Kuhu süda jäi ja kuhu pea?
Ja kus oli hingele nii hea?
Ootad, millal oma koju jõuad,
igatsed ja sinnapoole sõuad...

24.3.10

Suvi

2010

VANADUS

Ja telefon vaikib, ja kirju ei tule,
ja päevast ei erine öö,
ja isegi raha jääb koguni üle,
sest ükski sa palju ei söö.

Ja väsimus vaevab, kuid hommikul ärkad
nii vara, et päike veel maas,
ja pimedas üksinda unistad vaikselt,
et sünnid kord endiseks taas.

13.5.10

* * *

Ei oota hinnangut,
ei otsi heakskiitu,
ma lihtsalt elan.
Nüüd,
kui elu juba möödas.

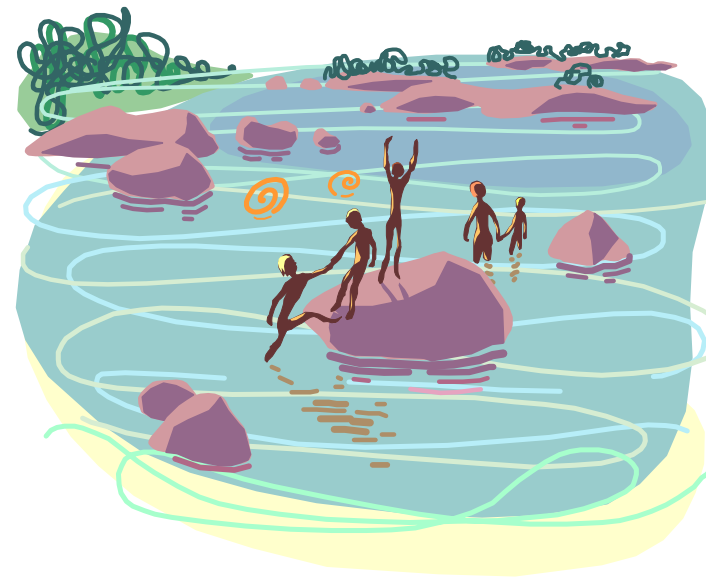
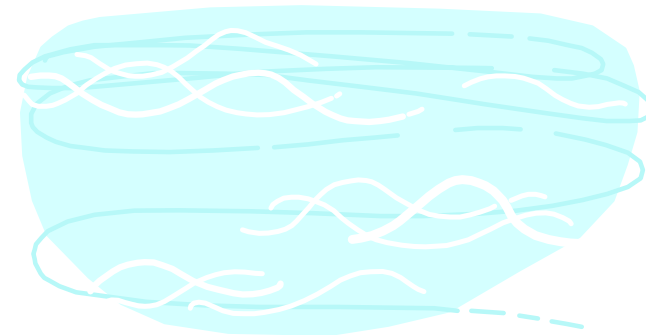
P. S. Ja kui see juba nii veenvalt kirja sai pandud, ilmselt
on tegelikult kõik vastupidi: loodad veel mõnda aega
elada ja oled väga mures; mida sõbrad ja sugulased
sinust arvavad.

15.5.10

SMS-luuletus

Tere hommikust, kallim!
Sajab suvist vihma.
Ma suudlen Sind
vihma all.

17.5.10

Paradiis

2010

PARADIISIS

Vaiksel kevadõhtul kõnnin sihitult Sihi tänaval.

Armsamat kohta on võimatu ette kujutada. Iga maja on tõeline perekondliku õnne tempel.

Äkki kuulen kusagilt peent helinat. Ju vist too mees kellukesega Tšehhovi jutust "Tikrid", kes pidi igale õnnelikule meelde tuletama, kui palju on ilmas õnnetuid.

Miks ta ei suuda teiste õnnest rõõmu tunda, see kummaline kellamees? Kas "kallim neiu hingab teise rinna na'al", ja läti lohutuslaulukest pole veel tõlgitud?

Jah, üks maine paradiis on see Nõmme. Siia tahaks jääda elu lõppuni...

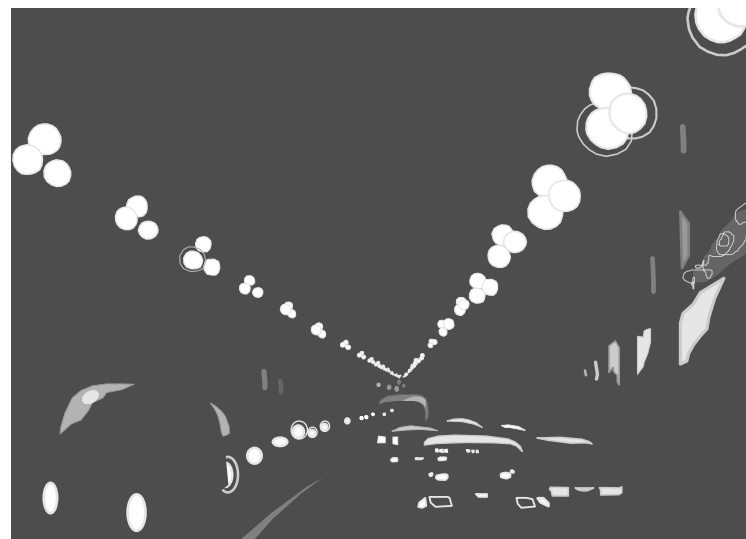
Issand, kui õnnetu ma siin olen!

Üksi.

(Mainitud laulusalm kõlab umbes nõnda:

Elu ei ole just alati särav,
valuga tihti käevangus käib õnn,
kui teise juurde su pruut läheb ära,
pole veel selge, kel' vedanud on.
Rulla-te-rulla-te-rulla-te-rulla...)

22.5.10

Big city lights

2010

PETERBURIS

Suurlinna lohakas ükskõiksus
metroos mind saadab ajaviiteks
ja pilgutab mul vaikselt silma,
ei küsi, millist räägin keelt.

Suurlinn, kus nähtud juba kõike
ja midagi ei panda imeks,
ei tunta sooja ega külma,
kui ainult moes pole see.

30.5.10

Vaade aknast

2011

* * *

Ma elan eestiaegses majas,
näen aknas eestiaegset aeda,
söön eesti leiba,
ja nii maitsev on selle leiva iga amps.

Kes oskaks hinnata? Siin aias
ma naudin ammumöödud aega,
mul õnnestus see lõpuks leida.
See pole ajutine rämp.

3.6.10

OOPERIFANTOOM

Mulle tehti selgeks,
et ükski eestlane,
kui ta ei ole mu sõber, sugulane, või vana hea tuttav,
iialgi minu luulevihikuid kätte ei võta.
See õige, tegelik Lugeja, tähendab,
ei loe kaugemale, kui autori perekonnanimi.

Nõndaks, et riimis või riimita,
ropud või viisakad...

Ole siis õnnelik
oma ingellikus puhtuses,
mu olematuks osutunud Lugeja!
Ma palun Jumalat,
et hoiaks Sind
alati
sellisena,
nagu oled.

Ma armastan Sind!
Ja kadestan Sinu puhtust.

Ole mureta,
rohkem ei tülitata.

24.6.10

* * *

Kas oled tundnud kõrvetavat õnne,
kui naudid ahnelt õhetavaid hetki?
Miks neid nii ruttab aeg ära võtta?
Neist maha jääd ja nukralt üksi kõnnid...

26.6.10

* * *

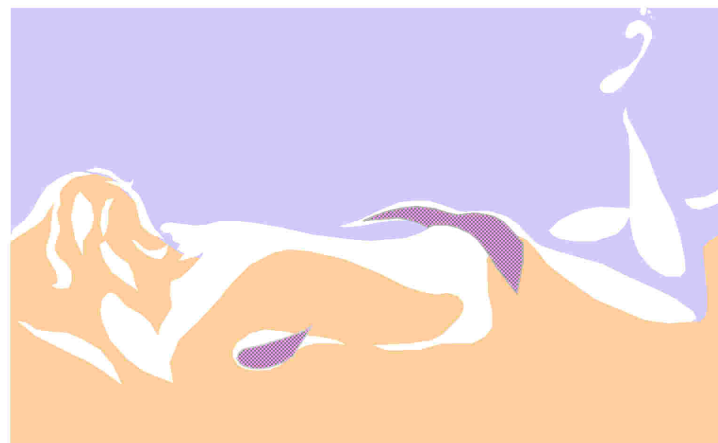
Mu kallid külalised lahkusid, ja mul
on kahju laualt koristada nõud.
See juuni, viibi veel, need hääled kõlagu...
Kas jälle ees on armastusepõud?

26.6.10

* * *

Aknast näeme sinist taevalappi,
näha saab ka päikest, kuigi õige napilt.
Me ei kurda, et me taevalapp on väike,
sest meil särab oma õnne päike.

3.7.10 Peterburis

Päikesevann

1990, 2011

* * *

Õnnelikud õnnetus maailmas,
häbematult ilusad ja terved,
selles ilmas tuulises ja külmas
elu on meil muretu ja kerge.

Vahelduvad naudingud ja rõõmud,
uudishimu kunagi ei lakka,
õnne kõige magusama söömu
kugistame lõbusasti takka!

P.S. Olematu Lugeja ütleb vist: Jumal tänatud, et nad
mõistavad ometi... Ja ropendab.

Juuli 2010 Lauttasaarel

VABADUSSÕJA SAMMAS

Vabadussõja sammas ei ole mulle meeldinud. Oma monumentaalse fantaasiavaesusega meenutas ta Brezhneviaegseid Suure Isamaasõja mälestusmärke. Materjalivalik aga tundus tembutamisena, mis pidi pettumust leevendama. Pidulikule avamisele järgnenud piinlik remont kinnitas muljet, et monument pole just eriti õnnestunud.

Miks pole pandud Vabadusplatsile, ütleme, realistlik vabadussõjaaegsete sõdurite rivi, ja las nad seisavad, valvavad meie vabadust, - mõtisklesin mina, - aga selleks pidi ju üks uus Adamson olema...

Vaiksel suveõhtul välismaa poole sõites nägin Vabadussõja sammast videvikus ja äkki taipasin, et sellel on ju sügav mõtte:

Ei ole ta kivist ega pronksist, me vabadus, ta on hapras, kristalne, koguni viirastuslik.

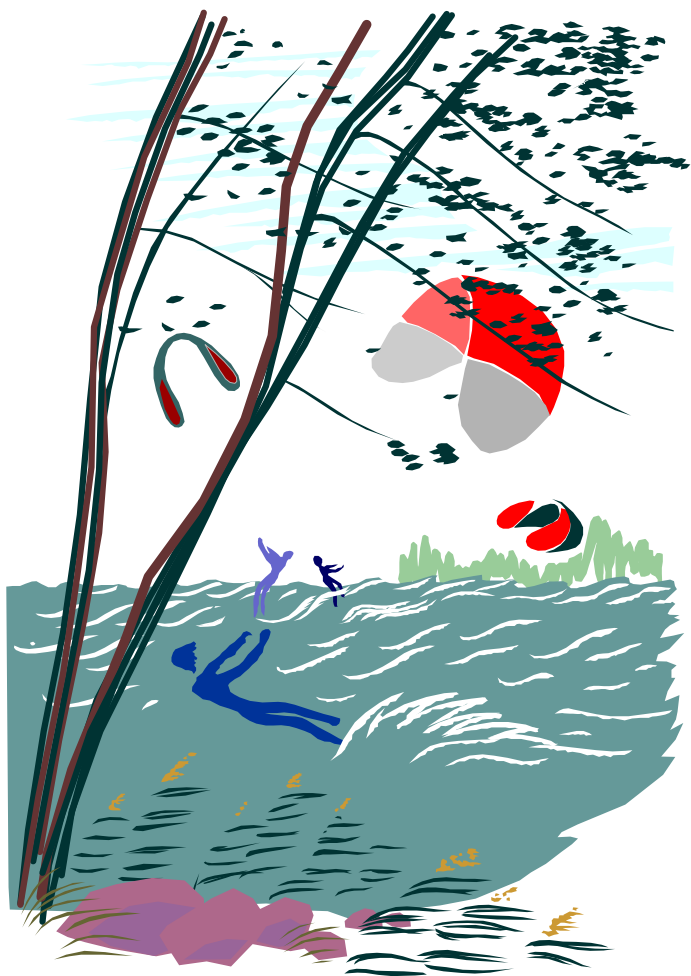
Kui aga pimeduses süttib sambas valgus, ka see on küllaltki sümboolne. Kas pole ta tõesti me elu helgeim valgus – kodumaa vabadus?

2.7.10

Mürivahe tn

1967, 2011

Tuuline päev Lauttasaare rannas 2010

SÕBRA MÄLESTUSEKS

Kord sõbra seltsis sõitsin üle jõe,
ja jõgi oli lai, vist mitu kilomeetrit.
Siis teisel kaldal sai meil tehtud töö,
ega me sääl nii sama aega veetnud.

Ja puhus päeva läbi tugev tuul,
ja laine paisus justkui avamerel.
Kalendris oli küll augustikuu,
kuid sügis oli öelnud juba tere.

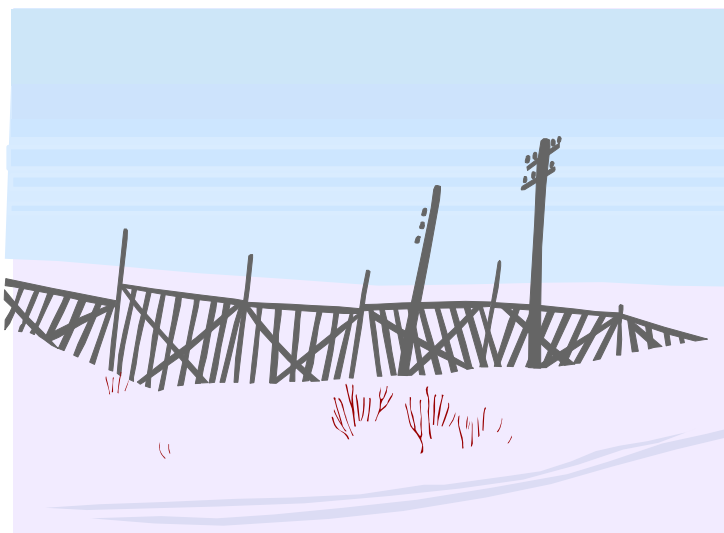
Meil põhja käskis heita paadimees,
ja otsis tormis ohutumat suunda.
Jõe avaruses vesi lausa kees,
ning seda said me küljed varsti tunda.

Paat võttis hoogu vahutavas vees
ja laineharjalt äkki tõusis õhku,
siis ootas kõva maandumine ees,
kuid ütles "kapten": Veel ei ole õhtu!

Paat aina hüples lainetaval jõel,
küll lendas, küll siis kõrgelt alla kukkus,
kuid pole olnud saatus niivõrd õel,
et oleks tükkes paadiga me hukkund.

Ja kord sai sõber otsa kuival maal.
Kus lendab ta, kas paadiga või ilma?
Miks muidu meelde tuletasin ma
nüüd seda päeva põhjamaiselt külma.

28.8.10

Soome lahe rannas

1967, 2011

MINU SOOME

Esimest korda sõitsin Soomesse autoga. Peterburist, kogu perega. Oli november, talvised maastikupildid tundusid eriti ilmekad olevad. Et kolmeaastast pojapoega pika teega mitte väsitada, peatusime mitmes kohas, ja ühes teeäärses sööklas, või kuidas neid Euroopas kutsutakse? sõime lõunat.

Seal juhtuski minu Soome avastamine. Tundsin mingit isesugust isuäratavat lõhna. Mäletate, kuidas Marcel Proust seletas oma raamatus, et just lõhnad ja maitsed jäävad meelde eriti sügavalt ja liigutavad tunduvamalt.

Selgus, et lõhnasid frikadellid, mida Soomes mitte supis, nagu meil, vaid teise roana süüakse ning lihapulloks nimetatakse.

Seda frikadelliaroomi tundsin pärast pidevalt ja igal pool. Kogu Soome lõhnas frikadellidega, üsna meeldivalt ja omapäraselt.

Mõne aja pärast tuli väike pojapoeg, kes muide pidevalt Soomes elas, Peterburi, ja oma armsa lapselapse küljes tundsin äkki seda nüüd juba mulle tuttavat soome frikadellide lõhna, tundsin, et üks soome poiss on tulnud.

Kuna elasin siis veel Peterburis, erutas see mind lausa peadpöörítavalt. Sain justkui mingi saladuse osaliseks, sest teadsin, et Peterburis ei tunta seda lõhna ega mõisteta selle tähendust.

Huvitav, et hiljem see kadus, pole haistnud ma enam igal pool soome frikadellide lõhna.

Aga Soomega, kus mu poja pere elab, on mul üha rohkem toredaid mälestusi seotud, ja need on üha kallimad, sest ühendavad mind inimestega, keda armastan. Kui laevapardast libiseb mööda Lauttasaar, need mälestused lausa kuhjuvad: siin mängisime suvel, siin jalutasime sügisel, seal asustamata kaljusaarel käisime kord talvekülmaga.

Väga palju kalleid ja minule väga tähtsaid mälestusi on mul Eestimaal, kuid need mälestused ühendavad mind kallimatega, keda ainult vaimusilmaga näha saan, mitte elavate inimestega.

20.9.10 Helsingi-Tallinna laeval

Nahkahousutie

2011

Ja kui juba sellest juttu tuli, tuleb lisada ka järgmist tükki.

Sõbrad ja sugulased nägid ränka vaeva, et mulle selgeks teha, kui võõras ma Eestimaal olen. Ükski austraallane ei ole nii võõras, kui mina, Venemaalt tulnud kahtlane isik.

Venemaal pole ma kunagi oma olnud, kuigi elasin seal, jube öelda, 50 aastat, ja mul on seal siiraid sõpru.

Soomes, kus poja pere elab, teadagi oleme võõrad.

Hakkan lõpuks taipama, et küsimus ei ole mitte elukohas. Kui üks inimene on siin ilmas võõras, siis on ta seda igal maal.

Kui see ainult minusse puutuks, ei oleks pruukinud sellest kirjutadagi. Oli üks totakas vanamees... Asja ka! Kuid sama lugu on ka poja- ja pojapojaga. Täna läks pojapoege esimest korda inglise kooli. Kas saab ta kellelgi omaks oma ingliskeelse haridusega?

11.8.10 Lauttasaarel

Päiksepaisteline päev Nõmmel 2011

IGATSUS

Kahju, et juba me elu on otsas, -
ütleb mu Kallim.
Jah, tõesti kahju, -
vastan ma talle.

Missuguses linnas,
millisel maal peaks ootama meie
mainitud otsa?
Mitte ei leia me parajat paika,
kas elukohal on üldsegi tähtsust?
Oleme lihtsalt Titanicu pardal,
ja on me mõlema suurimaks sooviks
teeneteist jõuda veel pimedas leida.
Külmas ja pimedas,
just nagu siis,
kui meie kord juba leidsime äkki
kallimas ennast.

6.10.10

TARMOLE SÜNNIPÄEVAKS

Ongi hilissügis käes,
nüüd ei ole enam nalja,
rasked pilved tuulde väes
lohisevad üle palja
tuhmivärvilise maa,
loomulikult sajab ka.

See, kes ilmale on sündind
sellel aastaajal süngel,
ilmselt on üks kange isik,
lausa mehisuse sümbol.

3.11.10

Tädi Betty

2010

* * *

Armastus on tähtsam kui vesi ja õhk.
Kui lõppeb vesi, ei saa me juua,
ja joomata ei saa me elada.
Kui lõppeb õhk, ei saa me hingata,
ja jäämegi hingetuiks.
Kui aga lõppeb armastus,
on tõesti võimatu taluda
elu ennast,
kogu joomise- ja hingamisega.

21.11.2010

ELAGU KEELUD!

Mida rangemaks paisuvad keelud,
seda põnevam on meie elu.
Millal vaprust ja mehisust näitad?
- Siis kui keeldu sa justkui ei märka.
Meisterlikkust mis tõesti nõuab?
- Kui sa keelule ligidal sõuad,
sääal kus judinaid tunned ja kohkud,
et ka tõsise ohuga kohtud.
Siis su hindaja vaimustub siiralt,
temal endal on üdis see piirang,
mille ületad sina nii julgelt...
Nii see looming meil edukalt kulgeb,
kuni piiranguid jätkub ja keelde,
kas ei ole veel tõesti selge?

26.11.2010

Harry Warren / Mack Gordon

I Know Why (And So Do You)

laul filmist "Päiksepaistelise oru serenaad"

Tean miks ja tead sa

Miks detsembris punarind laulab,
kui veel kevadpäikest ei saa,
ja kui lundki sajab,
lilli keegi vajab,
tean miks ja tead sa.

Miks, kui õhtul puhuvad tuuled,
kuulen tuulesosinast ma
ikka sinu nime,
kas ei ole ime?
Tean miks ja tead sa.

Naeratasid,
justkui mustlasviuliviis.
Kui nüüd minuga tantsid,
olen seitsmendas taevas ma siis.

Päikest vihmapiilvede vahel,
toalael tähti näen ka.
Vikerkaar miks särab
ja ei kustu ära,
tead miks ja tean ma.

Taevas on ühele kenale noorele paarile rõõmulaulu saatnud,
mis eksikombel minu kätte sattus.

RÕÕMULAUL

See võidukalt tõstetud tagumik,
mis lumise tipuna särab,
nii südame äratav taguma,
kui vaibunud päevane kära,

nii imestab, vaimustab, innustab
ja vallatult hullama sunnib,

nii tiivustab lendama linnuna,
et hetkena sulavad tunnid,

kui suveöö salalik videvik
meid pilvede looriga katab,
ning kohtuvad möödud ja tulevik,
et olevik meelde meil jätta.

18.12.10

Kuu voodis

2009

KOLMNURK

Kui mõni aine koosneb kolmest koostisosast, saab selle koostist piltlikult näidata kolmnurksel diagrammil, mille igas nurgas jõuab üks koostisosadest saja protsendini. Geoloogina olen palju kolmnurkseid diagramme näinud kivimite koostist seletamas, ning tekkis mõtte, kas ei saaks samal kombel analüüsida me ideaale ja tõekspidamisi. Millised võiks sel puhul olla need põhiväärtused, millest kogu võimalike ellusuhtumiste vikerkaar kujuneb. Ilmselt on sellisteks elementideks Armastus ja Vabadus, mis omavahel vastanditeks on, sest Armastus on ka sõltuvus. Kuid ilmselt ei ole me elu ja selle arusaamine ka ühejooneline. Peab olema vähemalt ka kolmas põhielement, mis omakorda peab olema vastandiks nii Armastusele, kui ka Vabadusele, ning samal ajal peab olema ka samakõrgelt hinnatud. Nõnda defineeritud ei saa olla miski muu, kui Tõde, mis on teadagi kallis kraam, ning ka mainitud väärtuste vastandiks, sest täie ennastalgava objektiivsuse puhul ei jää enam ruumi ei Armastusel ega ka Vabadusel. Seda vastandust näeme ka kolmnurga teistes tippudes, sest ei Armastus ega ka Vabadus oma täies võimuses Tõest enam ei hooli.

Ühe reaalse inimese ideaale kujutab nüüd punkt kolmnurksel diagrammil. Terve ja mõistlik inimene asub muidugi kolmnurga keskel, hinnates võrdselt nii Armastust, kui ka Vabadust, ja ka Tõest lugu pidades. Kuid kujutage ette ka seda, kui igav see on!

Uurime asja ajaloolisest vaatepunktist. Minevikus, nõuka ajal, pole olnud Tõega midagi peale hakata, sellest tulid ainult pahandused ja rikutud tuju. Seepärast tuigerdas

nõukogude inimene Armastuse ja Vabaduse vahel, kas Armastuses salaja Vabadusest unistades, või siis elades vabana ja Armastust igatsedes. Viimase väitega vist paljud ei ole nõus, sest mis vabadust sai siis nõuka ajal olla? Jutt on sisemisest vabadusest, mis, tänu rohketele keeldude ja piirangutele, oli üsna meisterlikuks arenenud. Julgen oletada, et ainult nõukogude lugeja mõistab täiesti sellist suurteost nagu "Meister ja Margarita". Vaba maailma lugejal, kes on eluaeg teinud mida tahtis, no milleks tal alasti luual lennata ja kuhu?

Kui nõuka aeg mainitud veidrustega otsa sai, ärkas huvi Tõe vastu. Siis selgus, et Tõe kummardajad on tavaliselt üsna kõrge enesehinnanguga, mida pole esinenud Armastuse ja Vabaduse fännide puhul, kuna Armastuse laulik on pidevalt mures, millise mulje ta oma armsamale jätab, Vabaduse rüütel aga peab vägisi korrektne olema, sest vaba inimese elu on täis ohtu, ning ainult Tõe kummardajal sobib ennast õigluse eeskujuks pidada.

Mis muud, kui ainult korrata, et ilma äärmusteta oleks elu jube igav.

Ma ise eelistan muidugi Armastust, sest, nüüd räägin õudseid asju, Armastus on ainuke, mis saab üldse teise inimese sümpaatseks või, nagu nüüd öeldakse, atraktiivseks teha, ja mitte ainult inimese, vaid kogu rahva ja maa. Tõesti, ühed vastikud on nii eestlased kui venelased ja kõik teised, kui neid ei armasta. Armastuseta, nagu Lermontov kirjutas, on elu üks tühi ja tobe nali, kui külma tähelepanuga ringi vaadata, sõnasõnaliselt tõlkides.

Vabadus on imeilus, kui seda unistustes vaimusilmaga näed. Tore on seda igatseda ja selle eest võidelda. Aga kui ta

tõesti käes on, pole Vabadus äkki enam magus, vaid üsna mõru.

Ja Tõde saab tõesti nautida vaid see, kes on elus palju ülekohut näinud ja valu kannatanud.

KROONUS

1980-81. a talv nõukogude kroonus. Olen valveohvitser. Kolm sõdurpoissi kütavad ahju ja valvavad rügemendi lahingutehnikat. Üks neist mõtiskleb öövaikuses:

"Istume siin nõnda, ja raske isegi ette kujutada, et kusagil on olemas selline imeline, selline uskumatult kaunis asi – tsiviilelu..."

Noogutan viisakalt, sest tean, et sõduri elu on kaheaastaohvitseri omast palju karmim, kuid endamisi muigan, kuna mul on veel meeles, millised probleemid inimest tsiviilelus varitsevad.

Möödus 30 aastat. Kaks aastat sai täis minu üksildusel, pere pole suutnud mulle Eestimaale järgi tulla. Parajasti nii kaua kestis kunagi mu kroonuteenistus. Istun nüüd ahju ees ja mõtisklen, et raske isegi ette kujutada, et kusagil on olemas selline imeline, selline uskumatult kaunis elu – koos oma perega ...

25.12.2010

Hiiumaa

1966, 2011

LAPSEPÕLVEMÄLESTUSED

Vanaaegne rüütli loss kõrgel kaljul. Lossi katusel on väike aed, kus kasvavad ümmarguseks pügatud puud ja põõsad. Puudel ripuvad viljad, kas õunad või hoopis apelsinid, ei näe nii kaugelt. Aias jalutab potikuningas potiemandaga, nad ajavad omavahel vaikselt ja mõnusasti juttu, kuid mida nad räägivad, ei ole kuulda. Mingeid mastimärke neil küljes ei ole, on niigi teada, kes nad on. Nende riided on uhked ja vanamoelised, kuid ajastut ei oska täpselt määrata. Nende rahu valvab vahitornis potisoldat. Aiast viib torni keerdtrepp, müüriil väänleb tumedate hõbekate teravotsaliste lehtedega ronitaim.

Võiks oletada, et igav on jalutada sellises väikeses aias, paksude müüride vahel, kuid sealt ülevalt on nii kaugele näha, et igav ei hakka iialgi. Ja ka seltskond on nii meeldiv, et

paremat ei oleks osanud soovida. All mühiseb kuusemets, mis näib olevat tihe padrik, kõrgelt vaadates paistab maa tihti metsikum, kui ta tegelikult on.

On teada, et metsa vahelt viib üks tee suurele lagedale väljale, kus tuleb ette üks sild üle üsna väikese jõe, ja kui sellele sillale astud... Kuid ei! sellest täna ei räägi.

Metsa tagant kerkivad ruutukuninga lossi tornid. Ja kuna näha on üsna vähe, jätavad nad salapäraselt romantilise mulje. Ruutukuningas tuleb vahel oma õukonnaga potikuningale külla, kuid see on üks ajalooline sündmus, mida peab kaua ette valmistama.

Veel kaugemal paistab meri laevade- ja kaluripaadidega. Mere taga asub ärtukuninga maa, kuid sinna juba pilk ei ulatu. Räägitakse ka ristikuninga riigist, kuhu ei oska isegi suunda näidata. Võibolla nimetakse just seda taevariigiks.

Väga kõrge on potikuninga loss, poolmaailma on näha ümberringi. Müüritelt otse alla vaadata oleks vist jube, kuid ega seda keegi ei teegi, ehk ainult potisoldat oma tornist, ta on julge poiss.

Erilised on kogu selle pildi värvid. Nad ei ole lõunamaiselt eredad ega põhjamaiselt tuhmid, nad on helisevad, sügavad, liigutavad ja meeldejäävad. Täiskasvanud kunstnikud teavad, et näiteks, kontrastseid heledaid ja tumedaid varjundeid kõrvutades, saab esile tuua nende erilist kooskõla, kuid see on vaid üks võimalustest...

Ootasite vist, millal juba seiklused algavad? Ei algagi! Keegi ei pea sealt lahkuma, keegi ei pea selle pärast pisaraid valama. Mitte kunagi!

12.3.2011

Teryjoki

1967

Andrei Voznesenski
Siberi saunad

Paugub, paugub saunauks,
naised lumehange sups!
Otse lavalt, justkui ahjukuumad saiad,
siberlannad lustakad ja maiad.
Meie kasukates seisame,
neli poissi, nalja heidame.
Kõige kaunim korraaks peatub,
ukse kõrval veidi kummardub,
lumepalliga meid sihib,
tüdruk julge nagu pihil!
Meie vastasime naljaga,
nõnda vestlesime paljaga.

Vene ropust rahvaluulest tõlgitud

Kilu ujub tomatkastmes,
tal on seal üsna hea.
Ainult minul elus raskes
mitte kuidagi ei vea!

LINNUD
(Peaaegu Hitchcock)

Vaadake palun neid linde,
nad lendavad niivõrd kaugelt,
et väsimust enam ei tunne,
sest see oleks liiga raske,
kuid midagi tähtsamat pole,
ei saagi midagi olla,
kui pidada vastu ja jõuda...
siin lõppevad korraga sõnad...
kui lennata teistega
SINNA!

Pardid kehitaks õlgu,
kui oleksid nendel õlad,
kuhugi nad ei lenda,
sest...
jällegi otsas sõnad...
kes seletaks ometi
MILLEKS?

Kui juba niivõrd kirju
on suleliste maailm,
mida siis öelda nendest
suletulist kahejalgseist,
kui lendavad ühed kui haned,
ja istuvad teised kui pardid,
kas saavad nad üks teist mõista?

22.4.11

ÖINE TEEKOND

Nüüd sukeldu öösse
ja pimedas sula.
Õhk uduselt röske,
vaid vaikides kuula,

kuis pimedus täidab
su sooned ja hinge,
sees valguse läidab,
ja hajutab pinge.

Sa saad nähtamatuks
ja enam ei karda,
et eksid tahtmatult
või ära lööd varba.

Kui lõpmatust algusest
lusti on vähe,
ei ammenu valgusest
taevased tähed.

24-25 apr. 2011

Raekoja nurk

2010

VALLATU

Kujuta ette, et oled üks nendest
sadadest tuhandeist,
keda me näeme
tänavail kõndimas, bussiga sõitmas,

õppimas, rassimas, ootamas, armumas...
Raske on muidugi passida selga
mööduja nii arusaamatut saatust,
mis aga olevat igavalt lihtne.
Ehk ainult maskina,
mänguks, mis kestab
vaid ühte õhtut?...

Kellega tutvud
sel meeletul õhtul
ilmselt on ka
ennast maskiga katnud,
teeseldes lustakat lõbusat semu.

6.5.11

LAEVALUULE

Jooksevad lained nii vallatult laiali,
päike nii lõbusalt helgib.
Mõni sel õhtul ei tulegi kaldale,
sest tema on pulmareisil.

Keegi, sellest nii ammu ta unistas,
lapsele näitamas ilma.
Nemad vist küll seda reisi ei unusta,
õnnest on säramas silmad.

Kui aga sina ei ole ei ükski neist,
lihtsalt koos teistega laeval,
paistab ka sinule loojangul päiksetee,
kuigi on kaasas su vaevad.

8.5.11

Peterburgis

1968, 2011

TAGASITEE

Tagasitee, nagu tagasi vändataks filmi.
Vaata, nüüd aknas saad näha veel Kallima silmi,
kuid sinu käsi ei puuduta enam ta kätt,
saab meiliaadressiks nimi: mu Võrratu ...(ätt)...

14.8.11

Üks tõlgitud Bloki luuletus

* * *

Ta tuli külmast,
punetamas,
täitis toa
õhu ja lõhnaõli aroomiga,
heliseva häälega
ning tegemiste vastu üsna lugupidamatu
lobisemisega.

Ta käest libises põrandale
kirjandusajakirja kaalukas köide,
ning kohe hakkas tunduma,
et mu suures toas
on üpris vähe ruumi.

Kõik see oli veidi häiriv
ja kuidagi totter.
Samas palus ta,
et loeksin talle “Macbeth’i”.

Jõudes mulla mullideni,
millest ei suuda rääkida rahulikult,
märkas, et ka tema on erutatud
ning vaatab põnevusega aknast.

Selgus, et suur kirju kass
vaevalt katuseäärele mahtudes

varitseb suudlevaid tuvisid.

Kõige rohkem mind pahandas,
et suudlesid tuvid, mitte meie,
ja et Paolo ja Francesca aeg on ammu möödas.

Trepikoja aken

1967

* * *

Inimesele, kel puudub vabadus,
võib seletada,
et ka vabas maailmas on probleeme:
töötus, haigused, õnnetu armastus...
Ta kuulab kannatlikult,
noogutab mõistvalt
ja mõtleb endamisi:
Kui saaks vaid korraks
tõbisena,
töötuna
ja jubedas armuvalus
vaba olla!

16.8.11

SÜGIS

Sügis, nukrutseme hellalt,
tibusava vihma lummus,
justkui maalinäitus Kumus,
tundlikumaks muudab meelt.
Kes küll innustust ei leia
tühjast kohvikuterrassist
möödalibisevast taevast,
Jumal teab, millest veel?...
Kas see pilt ei ole selleks,
et meil äkki tuleks meelde
ja nii üllatavalt selgelt
ammu unustatud viis,

kuuldud lapsepõlves... Kellelt?
Viis, mis kuulajani jõuab
üle armastuse põua
sügisel, just nimelt siis?

16.8.11

KROONUS

Tuisk, kuri pakane ja tuul
ei jätnud palju mahti mul,
et kokku riimida paar rida,
kuid sula toob nüüd kõike, mida
nii ihkab kroonus tundlik hing,
ma kõnnin metsarajal, ning
ei ole külma ega tormi
ja tüütuid kaaslasi, läeb normi
ka hingeelu, äkki ma
nüüd vahva laulu luua saan
neist talveseiklustest, kes teab?
Kas sellest jutustama peab,
kui palju rõõmu sula toob,
kui telgis elad?... Idioot!
Sa oled lihtsalt vilets vennas,
kes pole suutnud kaitsta ennast
sest kehvast saatusest. Kuid meid
on üsna palju selliseid,
ja meil võib olla oma viis,
ehk veidi tobe, kuid mis siis!

26.8.11

* * *

Sa oled siin,
ja see on praegu,
see magus piin,
kas katsu käega,
et malm on külm,
ja huuled – soojad,
kuid tead küll,
et tänad Loojat
sa juba homme
selle eest,
et said neid komme,
mis su ees
käeulatuses
on sel hetkel...
Jää seisma, aeg!
Ära peta!

7.9.11

TUNDRAMULJED

Millimallikana
hiigellumepilv
on me kannul täna,
innustuse külv.

Salvador Dali
pole käinud siin,
kus sürrealism
kangem on, kui viin.

7.9.11

ROMANTILINE

(võiks laulda kitarriga)

Seljakotti pole seljas,
pole jalas matkasaapaid,
tellimata helikopter,
laadimata GPS.
Teine, kolmas, juba neljas,
palju möödunud on aastaid,
kui on olukord nii totter,
et ei tea, mis on ees?

Radadest, kus nüüd sa rändad,
sul ei tekki tahtmist laulda,
kuigi nüüd su ees on tõesti
etteaimamatu matk.
Innustust ei taha anda
see, mis meelitas nii kaua,
ega paku enam tröösti
tüütuks saanud välismaa.

Peterburi bussijaamas 2.10.11

Paberist lennuk

1968

SINILIND

Kas ütleks nüüd, et ära püüa sinilindu,
et pettumus on kibedam kui viin?
Ja kuhu peale säärast allahindlust
ma oma hädist elutarkust viin?

Ma ütlen parem: Ainuke, mis tasub,
on sinilindu otsida siin ilmas.
Ei tea, palju on sest elus kasu,
kuid tean kui jube sellest jääda ilma.

Jah, see on ainus tõeline luksus,
kui sinilindu näinud oled sa,
kui kuulsid, kuidas linnu süda tuksus,
ei seda enam unustada saa.

12.10.11

KARENINA

Nüüd näidati Kareninast uut filmi,
Sophie Marceau'ga, aastast '97,
ja, teate, ma ütlen, mis ta tappis.
See pole olnud ühiskondlik põlgus
ja silmakirjalikud aadelike kombes,
ja isegi, et armukese kirg
ei ole toonud enam endist rõõmu,
see oli ootamine.

Oled teinud tähtsat otsust
ja siis jääd rippuma
ning sõltuvusse sattud,
noh, ütleme, et mehest,
kes ei mõista
ja kaasa sinul sugugi ei tunne,
ning lahutust ei anna ega anna,
just nagu loos, kus peategelaseks Anna.
See tõesti võib osutuda tapvaks.

12.10.11

Laevaluule N+1

Iga kord tunnen tahtmata midagi uut,
vanast sadamast laevaga minnes,
kuigi aeg on endine – pool peale kuut,
ja ka endine nukrus on hinges.

Jälle paremast pardast on möödumas saar,
kuhu elama jäänud mu pere,
jälle kustumas vaikselt on loojanguäär,
kui on siirdunud laev üle mere.

Ja ma tean, et pilguga saadavad mu
merekauguses sulavat laeva
pereliikmed, kes on mulle alati truud,
nagu merega alati taevas.

Tean, et hoiab ja kaitseb see armastus mind,
kuhu iganes saatus mind kannab.
Saame väärilikalt hakkama. Kõrge on hind,
mida selle eest peame andma.

23.10.11

* * *

Kui näed, et inimene on positiivne ja rõõmsameelne,
sõbralik ja tähelepanelik,
ilmselt rahul eluga ja iseendaga,
jätab ühesõnaga igatpidi hea
ja koguni kadestusväärse mulje,
vaata veel kord,
ehk teeb ta seda viimase jõuga.

14.11.11

AVAMEELNE

Hoia oma kallimat,
mõttele temast pidevalt,
püüa ära arvata ta soovid.
Püüa ära hoida see,
mis ehk teda kurvaks teeks,
sellest aga üldse ära hooli,
iganes, mis lahku viib,
mitte tema pärast nii,
seda on sul endal väga tarvis.
Olgu vastu kogu ilm,
kibestunud, kalk ja külm,
üksildus on tuhat korda karmim.

29.11.11

SISUKORD

Head aega, luule!	3	Elagu keelud!	16
<i>When nobody sees us, we play our games..</i>	3	Harry Warren / Mack Gordon	
<i>Gotham City</i>	3	<i>Tean miks ja tead sa</i>	16
<i>Gianni Rodari</i>	3	Rõõmulaul	17
<i>Gotham City once more</i>	4	Kolmnurk	18
<i>Geography Lesson</i>	4	Kroonus	19
<i>Euro-Singers</i>	4	Lapsepõlvemälestused	19
Üliintimne	5	Andrei Voznesenski <i>Siberi saunad</i>	21
Tänapalve	5	<i>Vene ropust rahvaluulest</i>	21
Järjekordselt lahkudes	5	Linnud	21
Jumalannade tüliõun ehk Bermuda kolmnurk	6	Öine teekond	22
Vanadus	6	Vallatu	22
Ei oota hinnangut...	7	Laevaluule	23
SMS-luuletus	7	Tagasitee	23
Paradiisis	8	Aleksander Blok <i>Ta tuli külmast...</i>	24
Peterburis	8	Inimesele, kel puudub vabadus...	25
Ma elan eestiaegses majas...	9	Sügis	25
Ooperifantoom	9	Kroonus	25
Kas oled tundnud kõrvetavat õnne...	10	Sa oled siin...	26
Mu kallid külalised lahkusid, ja mul...	10	Tundramuljed	26
Aknast näeme sinist taevalappi...	10	Romantiline	26
Õnnelikud õnnetus maailmas...	10	Sinilind	27
Vabadussõja sammas	11	Karenina	28
Sõbra mälestuseks	12	Laevaluule N+1	28
Minu Soome	13	Kui näed, et inimene on positiivne ja rõõmsameelne...	28
Igatsus	15	Avameelne	29
Tarmole sünnipäevaks	15		
Armastus on tähtsam kui vesi ja õhk...	16		